

השיעור הפרטני כמנוף לשילוב כלים טכנולוגיים בהוראה והפגת חסמי שימוש בטכנולוגיה (פוסטר)

נטע סופר
סמינר הקיבוצים
Neta.lipin@gmail.com

מאיה כהן
סמינר הקיבוצים
Mayaco@gmail.com

תמי זייפרט
סמינר הקיבוצים
Tamiseifert@gmail.com

Small Group Lessons as Leverage for the Integration of Technological Tools in Education and the Removal of Technological Barriers (Poster)

Maya Cohen
Kibbutzim College
Mayaco@gmail.com

Netta Sofer
Kibbutzim College
Neta.lipin@gmail.com

Tami Seifert
Kibbutzim College
Tamiseifert@gmail.com

Abstract

As part of recent educational trends that appeared in The Horizon Report (Horizon, 2017), the Ministry of Education seeks to adapt the educational system to the 21st century, and in the process is investing in technological developments and resources to develop the national Information and Communications Technology (ICT) program. However, there are schools that find it difficult to adopt pedagogical changes that correspond with the spirit of the time. Therefore, the essence of the ICT program does not permeate the field. This is reflected by teachers having difficulty integrating the technology in their teaching due to internal and external barriers. The individual lesson is part of the pedagogical routine practiced in schools and can be a lever for the integration of technological tools in teaching. The purpose of the current research was to test whether teaching within the 'small-group' hours while using digital methods, can help reduce the technological barriers and encourage the use of them in teaching. The study process included online questionnaires for teachers in two schools and a number of personal interviews with teachers. The main conclusion of the study demonstrates that although the perspective of teachers is inconclusive regarding the integration of technology into teaching, they see the small-group lessons as a safe place that will provide them with successful integration of technology and subsequently, teaching and learning processes will improve and be more efficient and become more significant and relevant to the 21st century schools.

Keywords: Technology in teaching, Individual small group lesson, Technological barriers.

תקציר

כחלק ממגמות חינוך עדכניות הנחזות דו"ח הוריון (Horizon Report, 2017), משרד החינוך מבקש להתאים את מערכת החינוך למאה ה-21 תוך השקעה בפיתוח תכנית התקשוב הלאומית. אולם, בתי-ספר לא מעטים מתקשים לאמץ שינויים פדגוגיים התואמים לרוח התקופה ועיקרי תכנית התקשוב לא מחלחלים לשטח. כראיה לכך, מורים מתקשים לשלב טכנולוגיה בהוראתם. לטענת אפללו (2012), היחשפות לידע, או אפילו רכישתו, אינה מבטיחה כי המורה יבחר להאמין בו או להשתמש בו, לכן לאמונות המורה יש השפעה רבה יותר על פעולותיו מאשר לידע שלו והן מנבאות טוב יותר את התנהגותו. לכן טענה שחשיבותו של גורם האמונות והתפיסות כלפי התקשוב הוא מרכזי בהצלחת שילוב התקשוב בהוראה בכיתה. כחלק מהצורך בלמידה אישית ומותאמת, השתית משרד החינוך משנת 2008 את רפורמת "אופק חדש" ובמסגרתו נוספו השעות הפרטניות. תפקיד המורה בשיעור הפרטני, הוא להשתמש בסביבות הלמידה הקיימות וכן לפתח סביבות נוספות, מתוך ההכרה שלסביבת הלמידה מרכיב מרכזי בתהליך הלמידה (גלילי, 2013; פס, 2009).

מטרת המחקר לבחון את תרומת ההוראה במסגרת השעות הפרטניות בשילוב כלים דיגיטליים, להקלה על חסמי השימוש בהם ולהגברת שילובם בהוראה. במסגרת מחקר זה נבחנו שני בתי-ספר. כלי המחקר כללו שאלון עמדות מקוון עליו הגיבו 32 מורות ונערכו ראיונות אישיים משלימים עם ארבע מורות. נמצא, כי אין תמיכה גורפת בשילוב טכנולוגיה בהוראה וחסמים מונעים מהמורים שימוש בכלים דיגיטליים. ניתן ללמוד כי המורים אינם מביעים אמון בשינוי שיכולה לחולל הטכנולוגיה בהוראה ובלמידה באופן כללי. הממצאים האיכותניים העידו על מודעות לחלק מיתרונות הטכנולוגיה, אולם החשש מתקלות טכניות מעיב על כך. אין להקל ראש בתקלות הטכניות, מכיוון שנוכחותן בממצאי המחקר משמעותית יותר מהחששות האחרים שהביעו המורים, ולכן הן יכולות להתפרש כחוסר עידוד מערכתית לשלב כלים דיגיטליים ובכך להשפיע גם על המוטיבציה הפנימית של המורים לביצוע שינוי פרדיגמטי. חיזוק לכך ניתן למצוא במחקר הגורס כי כאשר מתקיים קשר מובהק בין משאבים טכנולוגיים, עמדות חיוביות של המורים, הכשרה וניסיונות שצלחו, כך תעלה הסבירות לשילוב הטכנולוגיה (McIntyre, 2011). ממחקרנו עולה כי היחס החיובי של המורים כלפי שילוב טכנולוגיה בהוראה נובע בעיקר מתוך הכרתם שכלים אלו מעוררים עניין ומוטיבציה בקרב התלמידים ומקנים ערכים נוספים לתלמידים. אולם המורים אינם מודעים כלל לערך המוסף שבשימוש בכלים, כגון הערכת הלמידה, שיפור וייעול העבודה, שיפור דימויים בעיני ההנהלה וצוות המורים. מתוך הממצאים עולה המסקנה, כי בכדי לחולל את השינוי באמונות המורים יש לחזק את מערך התמיכה הטכנית, ההכשרתית בבית הספר ומחוצה לו, ובמקביל לחזק את ההבנה והצורך לשלב טכנולוגיה. השיעורים הפרטניים מהווים סביבת עבודה המקנה למורים ביטחון ופיתוח התלמידים, ולכן שילוב טכנולוגיה בסביבה זו עשוי לסייע בהפחתת חסמים, בהשבת איכויות הלמידה והעלאת רמת המוטיבציה הפנימית לשילוב פדגוגיה טכנולוגית.

מילות מפתח: שילוב טכנולוגיה בהוראה, שיעורים פרטניים, חסמים טכנולוגיים.

מקורות

- אפללו, א' (2012). (סתירות בתפיסות של מורים: החסם הסמוי בהטמעת טכנולוגיות המחשב. בתוך: ד' ענבר וי' קוליקנט (עורכים), **דפים**, 54, 167-139.
- גלילי, ת' (מאי, 2013). שעה פרטנית במקום שיעור פרטי. **שיעור חופשי**, 103, 7-3.
- פס, י' (2009). **כלים שלובים – מדריך לעבודה בשעות פרטניות**. ירושלים: משרד החינוך – האגף לחינוך על יסודי. אוחר מ <http://meyda.education.gov.il/files/ChinuchMukar/4.pdf>
- Freeman, A., Becker, S. A., & Cummins, M. (2017). *NMC/CoSN horizon report: 2017 K*. The New Media Consortium.
- McIntyre, B. K. (2011). Teachers' beliefs and practices regarding the role of technology in literacy instruction: A mixed methods study. *Unpublished Doctoral of Philosophy, The University of North Carolina*.